

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annettua lakia siten, että laissa otettaisiin huomioon Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan välitarkastuksesta aiheutuvia muutoksia tilatukijärjestelmään. Lakiin lisättäisiin säännökset timotein siementuotannon tuesta muodostettavasta uudesta tilakohtaisesta li-

säosasta sekä pysyvien laidunten ennakkolupa- ja ennallistamismenettelyn käyttöönotosta. Lakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että siinä otettaisiin huomioon Euroopan unionin lainsäädännössä tapahtuneet muutokset.

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta (557/2005) annettu laki, jäljempänä *tilatukilaki*, tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2005. Tilatukilaille pantiin täytäntöön tilatukijärjestelmä, jonka käyttöön ottamisesta ja tilatukijärjestelmän osana muodostettavien tukioikeuksien vahvistamisperusteista säädettiin 29 päivänä syyskuuta 2003 yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001

muuttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003, siltä osin kuin sen täytäntöönpano edellytti kansallista sääntelyä. Edellä mainitussa neuvoston asetuksessa säädettiin yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä, kuten yhdenmetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä, neuvontajärjestelmästä, tukioikeuksista sekä tilatukijärjestelmän yleisestä täytäntöönpanosta. Tilatukilakia on muutettu useita kertoja pääsääntöisesti Euroopan unionin lainsäädännön muutoksista johtuen.

Euroopan unionin suorien tukien tukijärjestelmää on viimeksi muutettu Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan välitarkastuksen eli niin sanotun terveystarkastuksen (jäljempänä välitarkastus) yhteydessä. Väli-

tarkastuksen yhteydessä kumottiin neuvoston asetus (EY) N:o 1782/2003 yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 73/2009, jäljempänä *tilatukiasetus*, joka tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2009.

Välitarkastukseen liittyen myös yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu komission asetus (EY) N:o 796/2004 on kumottu neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1122/2009, jäljempänä *komission asetus I*, joka tuli voimaan 9 päivänä joulukuuta 2009. Lisäksi yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädetyn tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu komission asetus (EY) N:o 795/2004 on kumottu yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 III osastossa säädetyn tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1120/2009, jäljempänä *komission asetus II*, joka tuli voimaan 9 päivänä joulukuuta 2009.

Välitarkastuksessa aiemmin tuotantosidonnaisina osittain tai kokonaan säilyneet tukijärjestelmät päätettiin irrottaa pääosin tuotannosta ja sisällyttää tilatukijärjestelmään viimeistään vuodesta 2012 alkaen, jolloin laajennetaan suorien tukien irrottamista tuotannosta. Suomen osalta tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että timotein siementuotannon tuesta muodostetaan uusi tilakohtainen lisäosa. Välitarkastusratkaisun toteutuksessa jäsenvaltioille jätettiin päätäntävaltaa muun muassa tuotantosidonnaisten tukien tilatukijärjestelmään siirtämisajankohdasta. Jäsenvaltioiden tuli kuitenkin toimittaa esitykset Euroopan komissiolle tarkasteltavaksi. Valtioneuvosto teki 18 päivänä kesäkuuta 2009 päätöksen Suomen kannasta Euroopan komissiolle neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 69 artiklan 1 kohdan perusteella tehtävästä esityksestä erityistuen toimeenpanemiseksi sekä 51 ja 67 artiklan perusteella tehtävästä esityksestä tuotantosidonnaisten suorien tukien tilatukijärjestelmään sisällyttämisestä Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriö antoi Euroopan komissiolle 9 päivänä heinäkuuta 2009 ilmoituksen tuotantosidonnaisten suorien tukien tilatukijärjestelmään sisällyttämisestä ja erityistuen käyttöönotosta Suomessa. Esitystä valmisteltiin yhdessä valtion ja maataloustuottajien keskusjärjestöjen (Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC) kanssa. Komissio ei ole pyytänyt lisäselvityksiä Suomen esitykseen timotein siementuotannosta muodostettavan tilakohtaisen lisäosan osalta Suomelle toimittamissaan kirjeissä. Edellä mainittu lisäosa otetaan käyttöön vuodesta 2012 alkaen.

2 Ehdotetut muutokset

Nykyisin voimassa olevan komission asetuksen I ja komission asetuksen II artikloiden numerointi poikkeaa aiemmin voimassa olleen komission asetuksen I ja komission asetuksen II artiklojen numeroinnista, mistä johtuen tilatukilain säännöksissä olevat artiklaviittaukset ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan nykyisin voimassa olevien komission asetusten I ja II artikloita. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi artiklaviittausten osalta

tilatukilain 4 §:n 4 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:ää, 8 §:n 5 momenttia sekä 10 §:n 4 momenttia. Ehdotuksella ei ole vaikutusta tilatukilain asialliseen sisältöön.

Tilatukilain 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi siitä lailla 1286/2009 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin tilakohtaiseen lisäosaan sisällytettävästä Euroopan unionin timotein siementuotannon tuesta. Välitarkastuksen yhteydessä komissiolle tehdyn esityksen mukaan timotein siementuotannon tuesta muodostettaisiin euromääräinen tilakohtainen viitemäärä, joka jaettaisiin viljelijän omistamille tukioikeuksille. Uusi tilakohtainen lisäosa korottaisi viljelijän tukioikeuksien arvoa ja se olisi asteittain aleneva. Tilakohtaiseen lisäosaan sisällytettäisiin 100 prosenttia timotein siementuotannon tuesta vuodesta 2012 alkaen.

Lisäosa muodostettaisiin viljelijälle tukivuosilta 2007—2009 myönnetyn timotein siementuotannon tuen yhteenlasketun määrän keskiarvon perusteella. Viljelijälle myönnetyn timotein siementuotannon tuen tarkastelminen kolmen tukivuoden keskiarvona on perusteltua sen vuoksi, että maa- ja puutarhataloudessa tuotot voivat vaihdella merkittävästi yksittäisten vuosien välillä muun muassa sääoloista johtuen. Lisäosaa muodostettaessa ei otettaisi huomioon komission asetuksen I 59 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja seuraamuksia. Viljelijälle muodostettaisiin lisäosa todellisen viljellyn alan perusteella eikä valvonnasta aiheutuneita sanktioita otettaisi huomioon, jos viljelijä on tukihakemuksessa ilmoittanut viljellyn alan todellista suuremmaksi, ellei kyseessä ole tahallinen menettely. Lisäosat muodostettaisiin viljelijän 1 päivänä tammikuuta 2012 omistuksessa oleviin tukioikeuksiin. Koska uutta lisäosaa maksettaisiin vuodesta 2012 lukien ja ehdotettu tilatukilain muutos on tarkoitus saada voimaan hyvissä ajoin ennen vuoden 2012 alkua, viljelijöille jäisi riittävästi aikaa sopeuttaa omistuksessaan olevien tukioikeuksien määrä sellaiseksi, joka on heille tarkoituksenmukaisin uuden lisäosan käyttöönottamisessa. Jos viljelijällä ei kuitenkaan olisi omistuksessaan tukioikeuksia lisäosien muodostamishetkellä 1 päivänä tammikuuta 2012, mutta hän ilmoittaa vuokrattuja tukioikeuksia vuoden 2012 tukihakemuksessaan, viljelijälle voitai-

siin muodostaa lisäosien sijasta erityistukioikeuksia tilatukiasetuksen 64 artiklan 2 kohdan 4—6 alakohdassa säädetyn mukaisesti, jotta hän ei menettäisi oikeuttaan lisäosien kautta maksettavaan tukeen. Lisäosa säilytettäisiin ennallaan vuosina 2012—2015 ja vuonna 2016 lisäosan suuruus olisi 50 prosenttia sen alkuperäisestä määrästä. Vuodesta 2017 alkaen lisäosa lakkautettaisiin. Koska erityistukioikeus muodostettaisiin kokonaan lisäosasta, erityistukioikeuden arvo muuttuisi vastaavasti kuin lisäosan arvo ja erityistukioikeus poistuisi samaan aikaan kuin lisäosa. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin ehdotuksen mukaan säätää tarkemmin siirtymäkaudesta, lisäosien asteittaisesta alentamisesta, vastaavasta tai alemmasta tasatuen korottamisesta sekä lisäosan ja erityistukioikeuden muodostamisen ja määräytymisen tarkemmista perusteista.

Tilatukiasetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan muiden kuin uusien jäsenvaltioiden on varmistuttava, että niiden vuoden 2003 pinta-alatukihakemusten määräpäivänä pysyvänä laitumena ollut maa-ala säilytetään pysyvänä laitumena. Suomi on ilmoittanut komissiolle edellä tarkoitetuksi pysyvien laidunten alaksi noin 20 000 hehtaaria. Komission asetuksen I 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion on säädettävä kansallisella tai alueellisella tasolla, etteivät viljelijät saa muuttaa pysyvänä laitumena olevan maan käyttötapaa ilman ennakkolupaa, jos pysyvien laitumien maanalan osuus pienenee vuoden 2003 maa-alaan verrattuna. Edelleen komission asetuksen I 3 artiklan 2 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on säädettävä pysyvien laitumien ennallistamismenettelyn ottamisesta käyttöön, jos pysyvien laitumien maanalan osuus vuoden 2003 maa-alaan verrattuna pienenee kymmenen prosenttia tai sitä enemmän. Euroopan unionin lainsäädäntö asettaa siten jäsenvaltiolle velvollisuuden säätää kansallisesti ennakkolupamenettelyn ja ennallistamismenettelyn ottamisesta käyttöön. Näiden menettelyjen sisällöstä säädetään komission asetuksessa I, joka on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Edellä sanotun perusteella tilatukilain 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös ennakkolupamenettelyn ja ennallistamismenettelyn käyttöönottamisesta. Ehdotuksen mukaan

ennakkolupamenettely otetaan käyttöön, jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään viisi mutta alle kymmenen prosenttia. Ennakkolupamenettely tarkoittaa sitä, että suoria tukea hakevat viljelijät eivät saa muuttaa pysyvänä laitumena olevan maan käyttötapaa ilman ennakkolupaa. Ennallistamismenettely otettaisiin käyttöön, jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään kymmenen prosenttia. Ennallistamismenettelyssä suoraa tukea hakevan viljelijän, jolla on hallinnassaan kahtena edeltävänä tukivuonna tukihakemuksessa pysyväksi laitumeksi ilmoitettua alaa, joka on siirretty muuhun käyttöön, on ennallistettava alaa pysyväksi laitumeksi. Pysyvillä laitumilla katsotaan olevan myönteisiä ympäristövaikutuksia koko Euroopan unionin alueella.

Pysyvinä laitumina olevien maa-alueiden pinta-alaa verrattaisiin komissiolle tilatukijärjestelmän käyttöönoton yhteydessä ilmoitettuun vuoden 2003 tai myöhemmin ilmoitettuun mukautettuun pinta-alaan vuosittain 1 päivänä tammikuuta. Pinta-alavertailun suorittaisi ehdotuksen mukaan Maaseutuvirasto, jolla on käytettävissään tiedot mainituista pinta-aloista. Maaseutuvirasto olisi tältä osin luonteva toimija myös sen vuoksi, että se toimii Suomessa maksajavirastona ja vastaa eri tukijärjestelmien täytäntöönpanosta. Ehdotuksen mukaan valtioneuvosto päättäisi yleisistunnossa ennakkolupamenettelyn tai ennallistamismenettelyn käyttöön ottamisesta tai niiden käytöstä poistamisesta. Tämä on perusteltua sen vuoksi, että tilannetta täytyy tarkastella vuosittain eikä ennakolta voida arvioida, tuleeko jompikumpi menettely ottaa käyttöön jonain vuonna. Lisäksi voi tulla tilanteita, joissa yhtenä vuonna ennallistamismenettely on tullut Euroopan unionin lainsäädännön mukaan ottaa käyttöön, mutta ennallistamismenettelylle ei ole enää tarvetta tuota vuotta seuraavana vuonna.

Koska 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi tällä hetkellä voimassa olevaan pykälään verrattuna uusi 1 momentti, tilatukilain nykyisin voimassa olevan 6 §:n sisältö siirtyisi asiallisesti täysin muuttamattomana 2 momentiksi.

Eri tukimuotojen seuraamusjärjestelmien yhdenmukaistamiseksi tilatukilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 18 g §, jossa säädettäisiin tuen maksamisen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä eläinsuojelurikos- ja eläintenpitokielto tapauksissa. Ehdotuksen mukaan suorien tukien järjestelmän mukaista eläinlajikohtaista eläinpalkkiota ei myönnettäisi, jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu rikoslain (39/1889) 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n mukaisesta rikoksesta taikka viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu eläinsuojelulain (594/1998) 54 §:n mukaisesta rikkomuksesta sekä samalla määrätty rikoslain 17 luvun 23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon. Palkkion menetys kohdistuisi siihen tukivuoteen, jonka aikana toimivaltainen viranomaisena — kuten kunnaneläinlääkäri — on havainnut tuomioon johtaneen teon. Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen tuomitaan eläintenpitokieltoon, palkkiota ei maksettaisi eläintenpitokieltoajalta eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta. Suorien tukien järjestelmän mukaiset eläinpalkkiota määräytyvät viljelijän hallinnassa olevien eläinten lukumäärän perusteella. Suomessa maksetaan suorien tukien järjestelmän mukaisina eläinpalkkioina nauta- ja lypsylehmäpalkkiota, teuraskaritsan laatupalkkiota sekä uuhipalkkiota ja sen lisäosaa. Pykälässä tarkoitettut seuraamukset koskisivat ainoastaan eläinten perusteella määräytyviä ja maksettavia palkkioita eläinsuojelurikos- ja eläintenpitokielto tapauksissa. Vastaava säännös sisältyy myös maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 16 §:ään kansallisen kotieläintalouden eläinlajikohtaisen tuen osalta sekä luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006) 18 §:ään eläinten hyvinvoinnin tuen ja alkuperäisrotujen kasvattamista koskevan ympäristötuen erityistukisopimuksen mukaisen tuen osalta.

Ehdotetusta uudesta 18 g §:stä johtuen tilatukilakiin ehdotetaan lisättäväksi suorien tukien järjestelmän määritelmä tilatukilain 2 §:n 3 kohtaan siitä lailla 1286/2009 kumo-

tun 3 kohdan tilalle. Suorien tukien järjestelmällä tarkoitettaisiin tilatukiasetuksen liitteen 1 mukaisia tukijärjestelmiä.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia valtiontaloudellisia vaikutuksia, koska suorien tukien järjestelmään sisältyvät tuet ovat Euroopan unionin kokonaan rahoittamia. Vuoden 2010 tuotannolle voidaan maksaa nettomääräisenä eli modulaation huomioon ottamisen jälkeen yhteensä enintään 544,5 miljoonaa euroa, mikä on otettu huomioon valtiontalouden vuosien 2009—2012 menokehyksissä.

Timotein siementuotannosta muodostettavat uudet tilakohtaiset lisäosat eivät aiheuta lisähenkilöstötarvetta hallinnossa, koska lisäosan muodostaminen on kertaluonteinen toimenpide ja koska Suomessa on noin 300 viljelijää, joille lisäosa muodostettaisiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esityksestä on saatu lausunnot valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Elintarviketurvallisuusvirastolta, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Maa- ja metsätalous-

tuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC:ltä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 17 luvun muuttamisesta ja eläintenpitokieltoverkistystä sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 97/2010 vp). Tähän hallituksen esitykseen sisältyvän eläinsuojelurikos- ja eläintenpitokieltoseuraamuksia koskevan 18 g §:n hyväksyntä edellyttää sitä, että eduskunta hyväksyy edellä mainittuun hallituksen esitykseen sisältyvän ehdotuksen rikoslain muuttamisesta siten, että rikoslakiin lisätään uusi 14 a §, joka koskee törkeää eläinsuojelurikosta.

6 Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005) 4 §:n 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 4 momentti laissa 1286/2009, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 618/2006 ja 1286/2009, siitä lailla 1286/2009 kumotun 3 kohdan tilalle uusi 3 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 618/2006, 285/2008 ja 1286/2009, siitä lailla 1286/2009 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 18 g § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *suorien tukien järjestelmällä* tilatukiasetuksen liitteessä 1 tarkoitettuja tukijärjestelmiä;

3 §

Yhdistelmämalli ja täytäntöönpano

Tilakohtaiseen lisäosaan sisällytetään 100 prosenttia timotein siementuotannon tuesta vuodesta 2012 alkaen. Lisäosa muodostetaan viljelijälle tukivuosilta 2007—2009 myönnetyn timotein siementuotannon tuen yhteenlasketun määrän keskiarvon perusteella kuitenkin siten, ettei neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä

neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009, jäljempänä *komission asetus I*, 59 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja seuraamuksia huomioida. Lisäosat muodostetaan viljelijän 1 päivänä tammikuuta 2012 omistuksessa oleviin tukioikeuksiin. Jos viljelijällä ei ole omistuksessaan tukioikeuksia, mutta hänellä on hallinnassaan vuokrattuja tukioikeuksia 1 päivänä tammikuuta 2012, viljelijälle voidaan muodostaa erityistukioikeuksia tilatukiasetuksen 64 artiklan 2 kohdan neljännessä, viidennessä ja kuudennessa alakohdassa säädetyllä tavalla. Lisäosan ja erityistukioikeuden arvo säilyy ennallaan vuosina 2012—2015. Vuonna 2016 lisäosa ja erityistukioikeus ovat 50 prosenttia alkupe- räisestä tasosta. Vuodesta 2017 lisäosa ja erityistukioikeus lakkautetaan. Siirtymäkaudesta, lisäosien ja erityistukioikeuksien asteittaisesta alentamisesta, vastaavasta tai alemmas- ta tasatuen korottamisesta sekä lisäosan ja erityistukioikeuden muodostamisesta ja määrätymisperusteista voidaan säätää tarkem- min valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Enimmäismäärät, tukialueet ja viitemäärät

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan tilatukiasetuksessa sekä yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 III osastossa säädetyn tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1120/2009, jäljempänä *komission asetus II*, tarkoitettujen viitemäärien laskemisen perusteet.

5 §

Kansallinen varanto ja tukioikeuksien leikkaus

Tukioikeuksia voidaan tarvittaessa leikata tilatukiasetuksen 8 artiklan, 40 artiklan 2 kohdan, 43 artiklan 3 kohdan, 68 artiklan 8 kohdan, 69 artiklan 6 kohdan b alakohdan ja komission asetuksen II 16 artiklan mukaisesti. Näissä artikloissa tarkoitetuista tukioikeuksien leikkauksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Pysyvät laitumet

Jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään viisi mutta alle kymmenen prosenttia, otetaan käyttöön komission asetuksen I 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ennakkolupamenettely. Jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään kymmenen prosenttia, otetaan käyttöön komission asetuksen I 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ennallistamismenettely. Maaseutuvirasto suorittaa pinta-alatarkastelun vuosittain 1 päivänä tammikuuta. Valtioneuvosto päättää yleisistunnossa ennakkolupamenettelyn

tai ennallistamismenettelyn käyttöönotosta ja niiden käytöstä poistamisesta.

Komission asetuksen I 3 ja 4 artiklasta johtuvien tilakohtaisten muuttamiskieltojen perusteista, ennakkolupien myöntämisen perusteista, maan takaisin pysyväksi laitumeksi muuttamisen velvoitteiden perusteista sekä muista vastaavista pysyviin laitumiin liittyvistä seikoista tilatasolla annetaan tilatukiasetusta sekä komission asetuksia I ja II tarkentavia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Tukioikeuksien myöntäminen ja vahvistaminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tilatukiasetuksen 41 artiklan ja komission asetuksen II 2 luvun 2 jaksossa tarkoitetuissa tapauksissa viljelijöille jaettavien oikeuksien määrän ja yksikköarvon korottamisen perusteista.

10 §

Tukioikeuksien käyttö ja siirrot

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksella on oikeus suorittaa komission asetuksen I 81 artiklan mukaisissa tapauksissa tukioikeuksien palauttamiseen liittyvät toimet. Tukioikeuksien palauttamiseen liittyvästä menettelystä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 g §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä eräissä tilanteissa

Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu rikoslain (39/1889) 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n mukaisesta rikoksesta taikka viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu elänsuojelulain

(247/1996) 54 §:n mukaisesta rikkomuksesta sekä samalla määrätty rikoslain 17 luvun 23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon, suorien tukien järjestelmän mukaista eläinlajikohtaista eläinpalkkiota ei myönnetä eikä mahdollisesti myönnettyä palkkiota makseta siltä tukivuodelta, jonka aikana asianomainen viiranomainen on todennut tuomioon johtaneen teon. Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu eläintenpitokieltoon, suorien tukien järjestelmän mukaista eläinlajikohtaista eläinpalk-

kiota ei makseta eläintenpitokieltoajalta eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta. Suorien tukien järjestelmän mukaisten eläinpalkkioiden maksatus on kyseisen eläinlajin palkkioiden osalta keskeytettävä, kun asiassa on aloitettu syyteharkinta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005) 4 §:n 4 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti ja 10 §:n 4 momentti laissa 1286/2009, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 618/2006 ja 1286/2009, siitä lailla 1286/2009 kumotun 3 kohdan tilalle uusi 3 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 618/2006, 285/2008 ja 1286/2009, siitä lailla 1286/2009 kumotun 4 momentin tilalle uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 18 g § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *suorien tukien järjestelmällä* tilatukiasetuksen liitteessä I tarkoitettuja tukijärjestelmiä;

3 §

3 §

Yhdistelmämalli ja täytäntöönpano

Yhdistelmämalli ja täytäntöönpano

Tilakohtaiseen lisäosaan sisällytetään 100 prosenttia timotein siementuotannon tuesta vuodesta 2012 alkaen. Lisäosa muodostetaan viljelijälle tukivuosilta 2007—2009 myönnetyn timotein siementuotannon tuen yhteenlasketun määrän keskiarvon perusteella kuitenkin siten, ettei neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetukses-

sa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009, jäljempänä komission asetus I, 59 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja seuraamuksia huomioida. Lisäosat muodostetaan viljelijän 1 päivänä tammikuuta 2012 omistuksessa oleviin tukioikeuksiin. Jos viljelijällä ei ole omistuksessaan tukioikeuksia, mutta hänellä on hallinnassaan vuokrattuja tukioikeuksia 1 päivänä tammikuuta 2012, viljelijälle voidaan muodostaa erityistukioikeuksia tilatukiasetuksen 64 artiklan 2 kohdan neljännessä, viidennessä ja kuudennessa alakohdassa säädetyllä tavalla. Lisäosan ja erityistukioikeuden arvo säilyy ennallaan vuosina 2012–2015. Vuonna 2016 lisäosa ja erityistukioikeus ovat 50 prosenttia alkuperäisestä tasosta. Vuodesta 2017 lisäosa ja erityistukioikeus lakkautetaan. Siirtymäkaudesta, lisäosien ja erityistukioikeuksien asteittaisesta alentamisesta, vastaavasta tai alemmasta tasatuen korottamisesta sekä lisäosan ja erityistukioikeuden muodostamisesta ja määräytymisperusteista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Enimmäismäärät, tukialueet ja viitemäärät

Valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan tilatukiasetuksessa sekä yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädetyn tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 795/2004, jäljempänä komission asetus II, tarkoitettujen viitemäärien laskemisen perusteet.

4 §

Enimmäismäärät, tukialueet ja viitemäärät

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tilatukiasetuksessa sekä yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 III osastossa säädetyn tilatukijärjestelmän täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1120/2009, jäljempänä komission asetus II, tarkoitettujen viitemäärien laskemisen perusteista.

5 §

Kansallinen varanto ja tukioikeuksien leikkaus

Tukioikeuksia voidaan tarvittaessa leikata tilatukiasetuksen 8 artiklan, 40 artiklan 2 kohdan, 43 artiklan 3 kohdan, 68 artiklan 8 kohdan, 69 artiklan 6 kohdan b alakohdan ja komission asetuksen II 9, 10, 44 ja 45 artiklan mukaisesti. Näissä artikloissa tarkoitetuista tukioikeuksien leikkauksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Pysyvät laitumet

Pysyvien laitumien säilyttämisvelvollisuudesta, yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 796/2004, jäljempänä *komission asetukset I*, 4 artiklasta johtuvien tilakohtaisten muuttamiskieltojen perusteista, ennakkolupien myöntämisen perus-

5 §

Kansallinen varanto ja tukioikeuksien leikkaus

Tukioikeuksia voidaan tarvittaessa leikata tilatukiasetuksen 8 artiklan, 40 artiklan 2 kohdan, 43 artiklan 3 kohdan, 68 artiklan 8 kohdan, 69 artiklan 6 kohdan b alakohdan ja komission asetuksen II 16 artiklan mukaisesti. Näissä artikloissa tarkoitetuista tukioikeuksien leikkauksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Pysyvät laitumet

Jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään viisi mutta alle kymmenen prosenttia, otetaan käyttöön komission asetuksen I 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ennakkolupamenettely. Jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta vähenee koko valtakunnan tasolla vuoden 2003 viitealaan verrattuna vähintään kymmenen prosenttia, otetaan käyttöön komission asetuksen I 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ennallistamismenettely. Maaseutuvirasto suorittaa pinta-alatarkastelun vuosittain 1 päivänä tammikuuta. Valtioneuvosto päättää yleisistunnossa ennakkolupamenettelyn tai ennallistamismenettelyn käyttöönotosta ja niiden käytöstä poistamisesta.

Komission asetuksen I 3 ja 4 artiklasta johtuvien tilakohtaisten muuttamiskieltojen perusteista, ennakkolupien myöntämisen perusteista, maan takaisin pysyväksi laitumeksi muuttamisen velvoitteiden perusteista sekä muista vastaavista pysyviin laitumiin liittyvistä seikoista tilatasolla annetaan tilatukiasetusta sekä komission asetuksia I ja II tarkentavia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

teista, maan takaisin pysyväksi laitumeksi muuttamisen velvoitteiden perusteista sekä muista vastaavista pysyviin laitumiin liittyvistä seikoista tilatasolla annetaan tilatukiasetusta sekä komission asetuksia I ja II tarkentavia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Tukioikeuksien myöntäminen ja vahvistaminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tilatukiasetuksen 41 artiklan ja komission asetuksen II 3 luvun 3 jaksossa tarkoitetuissa tapauksissa viljelijöille jaettavien oikeuksien määrän ja yksikköarvon korottamisen perusteista.

8 §

Tukioikeuksien myöntäminen ja vahvistaminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tilatukiasetuksen 41 artiklan ja komission asetuksen II 2 luvun 2 jaksossa tarkoitetuissa tapauksissa viljelijöille jaettavien oikeuksien määrän ja yksikköarvon korottamisen perusteista.

10 §

Tukioikeuksien käyttö ja siirrot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussella on oikeus suorittaa komission asetuksen I 73 a artiklan mukaisissa tapauksissa tukioikeuksien palauttamiseen liittyvät toimet. Tukioikeuksien palauttamiseen liittyvästä menettelystä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Tukioikeuksien käyttö ja siirrot

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskussella on oikeus suorittaa komission asetuksen I 81 artiklan mukaisissa tapauksissa tukioikeuksien palauttamiseen liittyvät toimet. Tukioikeuksien palauttamiseen liittyvästä menettelystä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

18 g §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä eräissä tilanteissa

Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu rikoslain (39/1889) 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n mukaisesta rikoksesta taikka viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu eläinsuojelulain (247/1996) 54 §:n mukaisesta rikkomuksesta sekä samalla määrätty rikoslain 17 luvun

23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon, suorien tukien järjestelmän mukaista eläinlajikohtaista eläinpalkkiota ei myönnetä eikä mahdollisesti myönnettyä palkkiota makseta siltä tukivuodelta, jonka aikana asianomainen viranomainen on todennut tuomioon johtaneen teon. Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on tuomittu eläintenpitokieltoon, suorien tukien järjestelmän mukaista eläinlajikohtaista eläinpalkkiota ei makseta eläintenpitokieltoaikajalta eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta. Suorien tukien järjestelmän mukaisten eläinpalkkioiden maksatus on kyseisen eläinlajin palkkioiden osalta keskeytettävä, kun asiassa on aloitettu syyteharjonta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.